

**TEMAGRANSKNING AV
KONKURSFÖRVALTARARVODEN
2007**

TILLSYNSMYNDIGHETEN I KONKURSER

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning/Reflektioner

1. Inledning
2. Totalarvoden
 - 2.1 Medianarvode
 - 2.2 Medianarvode storstad/övriga
 - 2.3 Medianarvode storstad
 - 2.4 Medianarvode per konkurskategori
 - 2.5 Andel taxekonkurser av avskrivningskonkurser
3. Delarvoden
 - 3.1 Omhändertagande
 - 3.2 Bouppteckning och edgång
 - 3.3 Förvaltarberättelse
 - 3.4 Lönegaranti/anställda
 - 3.5 Sluthandlingar
4. Arvode per tingsrätt
 - 4.1 Team Eskilstuna
 - 4.2 Team Göteborg
 - 4.3 Team Jönköping
 - 4.4 Team Malmö
 - 4.6 Team Stockholm 5 och 6
 - 4.6 Team Umeå

Sammanfattning

- Temagranskningen omfattar i princip samtliga konkursförvaltararvoden i konkurser som avslutas under tiden 1 mars till 31 oktober 2007.
- Arvoden i stockholmskonkurser är inte högre än landet i övrigt.
- Konkurserna i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö uppvisar lägre medianarvoden jämfört med övriga konkurser i landet.
- Jämförelse mellan storstäderna visar att medianarvodet för konkursförvaltare i Göteborg ligger ca 10 000 kr eller 22 procent över de arvodesnivåer som förvaltarna i Stockholm och Malmö tillämpar.
- Konkurser som hanteras i Västra Götaland och Norrland uppvisar de högsta medianarvodena. Stora skillnader föreligger mellan olika tingsrätter i arvodesnivåer.
- Arvodesnivåerna ligger högre vid mindre tingsrätter med få anlidade förvaltare än vid tingsrätter där fler förvaltare är verksamma.
- Andelen avskrivningskonkurser där Domstolsverkets konkursförvaltartaxa använts uppgår till 48,9 procent i landet.
- Andelen konkurser som avslutas med konkursförvaltartaxa är högst i Stockholm där taxan används i drygt 50 procent av avskrivningskonkurserna. Lägst andel taxekonkurser uppvisar Norrland med 31 procent.
- Kostnaden för de i temagranskningen ingående arbetsmomenten Omhändertagande, Bouppteckning/edgång, Förvaltarberättelse och Sluthandlingar ökar likformigt i förhållande till ökningen av totalarvodet.
- Totala arvodet för hela 2007 uppgick till 694 622 000 kr varav 156 031 000 kr avser avskrivningskonkurser. Statens kostnad för konkursförvaltararvoden var 131 729 000 kr.

Reflektioner

- Det faktum att Stockholm uppvisar lägre medianarvoden kan bero på att andelen små och enkla konkurser är större än i övriga landet. Många bolag har också sitt säte i Stockholm. Samtidigt kan konstateras att andelen konkurser med mycket höga arvoden är vanligare förekommande i Stockholm.
- Mindre tingsrätter uppvisar på flera håll de högsta medianarvodena. En förklaring kan vara att i områden med liten konkurrens och få aktörer utvecklas inte den dynamik i arvodesfrågor som kan finnas på andra håll.
- Varför Göteborgskonkurserna uppvisar högre medianarvoden än Stockholm och Malmö kan i nuläget inte förklaras.
- Vad gäller skillnaden i olika delar av landet beträffande andelen taxekonkurser kommer TSM under år 2008 att närmare studera detta.
- Den nästan linjära ökningen av delarvoden för bland annat bouppteckning och förvaltarberättelse ter sig något märklig. Enligt TSM:s uppfattning behöver det inte alltid finnas ett samband mellan konkursens totalarvode och kostnaden för att hantera obligatoriska förvaltningsåtgärder.
- En tänkbar förklaring till att vissa delarvoden som ingått i undersökningen är dyrare i några områden av norrland kan vara de längre avstånden och avsaknad av förvaltarbyråer på vissa orter.
- Resultatet av temagranskningen kommer TSM att använda i sin fortsatta dialog med tingsrätter, konkursförvaltare och berörda borgenärer.

1. Inledning

I regleringsbrevet för budgetåret 2007 uttalas bland annat för Kronofogdemyndigheten under punkten 1.1.2.4 Verksamhetsgren Konkurstillsyn att "Tillsynen över konkurserna skall ske på ett sådant sätt att konkurskostnaderna för samhället och borgenärerna minimeras". För att möta de krav som ställts i regleringsbrevet har en riksomfattande temagranskning av konkursförvaltarnas arvoden genomförts vid Tillsynsmyndigheten i konkurser (TSM). Med syfte att kartlägga aktuella arvodesnivåer i landet och undersöka om det finns regionala skillnader på arvodesnivåer har samtliga sju TSM-team samlat in statistikuppgifter. TSM-teamen finns på följande platser och omfattar följande områden:

Team Eskilstuna (01)

Upplands, Västmanlands, Södermanlands, Örebro, och Värmlands län samt Norrtälje och Södertäljes tingsrätter.

Team Göteborg (02)

Västra Götaland.

Team Jönköping (03)

Jönköpings, Kalmar, Kronobergs, Östergötlands och Hallands län.

Team Malmö (04)

Skåne och Blekinge län.

Team Stockholm (05)

Stockholms och Gotlands län (exklusive Norrtälje och Södertälje tingsrätter).

Team Stockholm (06)

Stockholms och Gotlands län (exklusive Norrtälje och Södertälje tingsrätter).

Team Umeå (07)

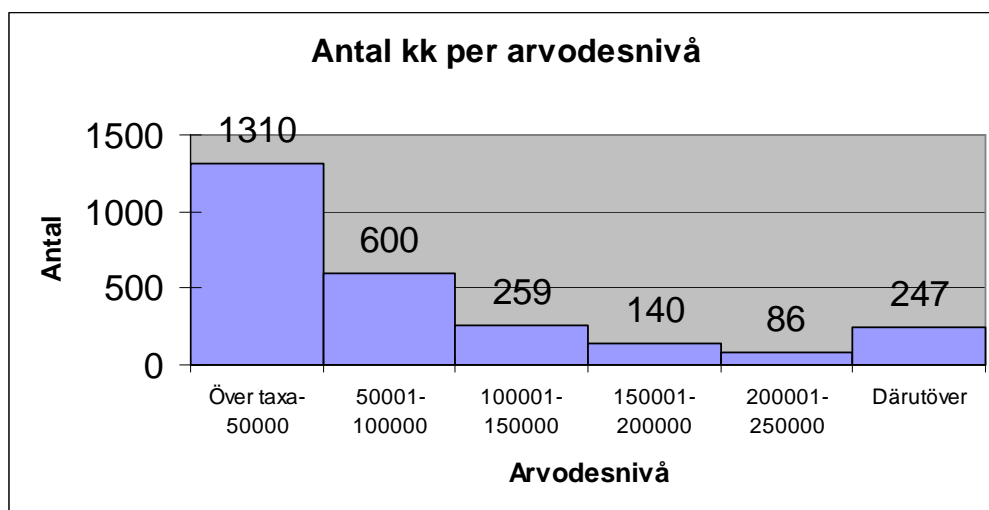
Gävleborgs, Dalarnas, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Totalt förvaltararvode för de konkurser som ingår i granskningen uppgår till 449 432 776 kr. Detta kan jämföras med totalt arvode för hela 2007 som uppgick till 694 622 000 kr, varav 538 591 000 kr avser utdelningskonkurser och 156 031 000 kr avser avskrivningskonkurser. Enligt uppgift från Domstolsverket betalade de under 2007 ut 131 729 000 kr i förvaltararvoden för statens räkning. Statens utgifter för förvaltararvoden har ökat dramatiskt under 2000-talet då de nästan fördubblats sedan år 2000 då statens ersättning uppgick till 68 588 000 kr.

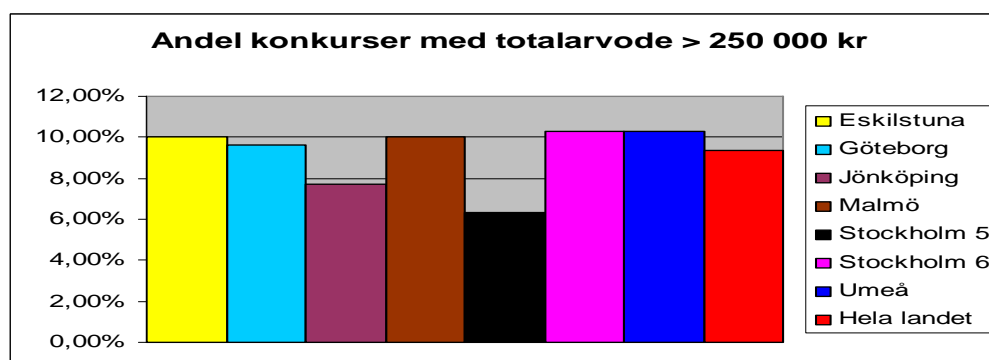
Förvaltararvodet är en konkurskostnad som enligt 14 kap 4 och 6 §§ konkurslagen bestäms av tingsrätten efter framställning av förvaltaren. Till arvodesframställningen ska förvaltaren bifoga en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört med en specificerad räkning som utvisar det begärda beloppets fördelning på olika förvaltningsåtgärder. I landet har utformats en viss samsyn på hur en arvodesräkning ska ställas upp och liknande rubriker återkommer i de flesta arbetsredogörelser som konkursförvaltarna upprättar i

konkurserna. Inte alla förvaltningsåtgärder är av den karaktären att en jämförelse kan göras mellan olika konkurser. Som exempel kan nämnas Fortsatt drift och Avyttring av egendom som skilja sig på väsentliga punkter beroende på omfattningen och därför inte lämpar sig för en jämförelse. Däremot finns det arbetsmoment som förekommer i stort sett alla konkurser och som har liknande innehåll och tål en jämförelse mellan olika delar av landet såsom Omhändertagande, Bouppteckning och edgång, Förvaltarberättelse, Lönegaranti/Personal och Avslutande åtgärder. Innan tingsrätten fastställer förvaltarens arvode ska TSM avge sitt yttrande.

Statistikinsamlandet för temagranskningen har pågått från 1 mars till 31 oktober 2007 och omfattat 2 642 konkurser där förvaltarna begärt arvode utöver fastställd taxa. I en avskrivningskonkurs är huvudregeln att den av Domstolsverket fastställda konkursförvaltartaxan ska användas som under 2007 låg på 8 500 kr exklusive mervärdeskatt. Nästan hälften av alla undersökta konkurser har ett totalarvode inklusive sakkunnigt biträde som ligger i intervallet över taxa till 50 000 kr.

Bara ca 10 procent av konkurserna har ett arvode över 250 000 kr.

Insamlandet av uppgifter har skett i samband med att TSM avgett yttrande över arvodet till tingsrätten. Andelen taxekonkurser av antalet avskrivningskonkurser (se 2.5 nedan) har hämtats ur TSM:s diariesystem OPTIMA.

Förutom yrkat totalarvode har insamling och registrering skett av delarvoden för Omhändertagande, Bouppteckning och edgång, Förvaltarberättelse och Sluthandlingar. I konkurser där det funnits arvodesyrkande för Lönegaranti/Personal har även dessa uppgifter samlats in tillsammans med antal anställda som omfattas av förvaltarens arbete.

Användandet av sakkunnigt biträde som är en konkurskostnad utnyttjas mycket olika i landet. För att kunna jämföra den totala kostnaden för arvodet har i totalarvodet inräknats ersättning till sakkunnigt biträde där sådan kostnad angetts i arbetsredogörelsen. Här kan det finnas ett mörker tal om förvaltaren bara bokat kostnaden för sakkunnigt biträde på ett kostnadskonto och det inte uppmärksammats vid insamlandet av statistikuppgifterna.

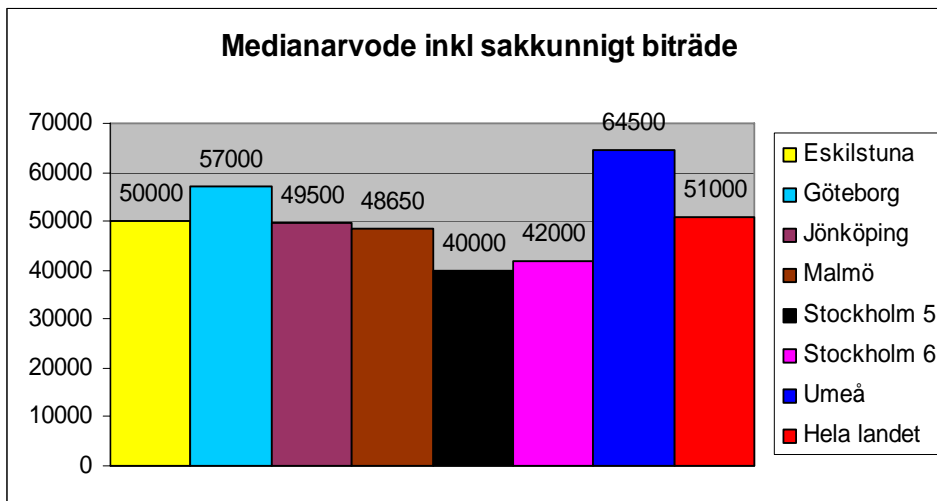
Samtliga belopp har angetts exklusive mervärdeskatt. I konkurser där förvaltaren inte gjort någon uppdelning av sitt arvode har bara totalarvodet registrerats.

2. Totalarvode

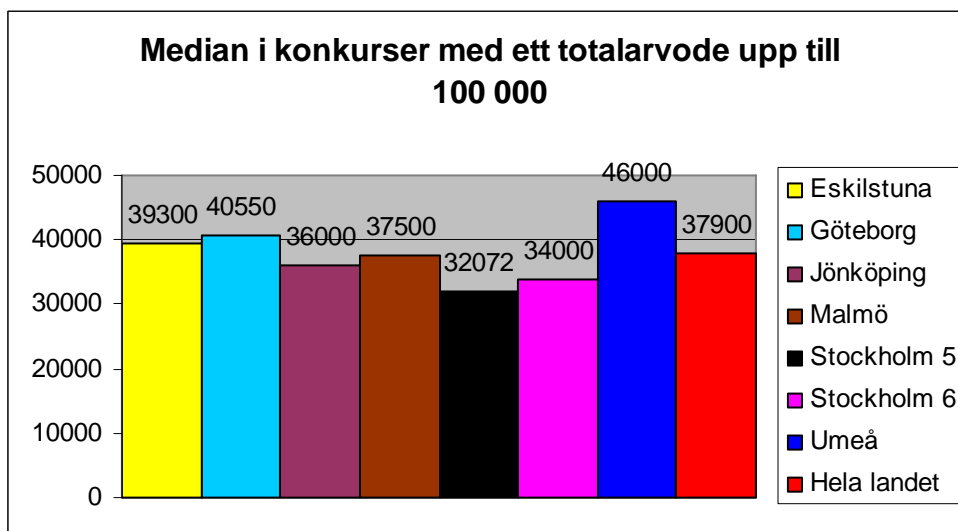
I de siffror som redovisas nedan har medianvärden använts och inte medelvärden för att få en mer rättvisande bild av arvodena. Undre kvartilen är 30 000 kr och övre kvartilen är 108 000 kr. Medelvärdet för samtliga konkurser är ett arvode på 170 335 kr. Förklaringen till det höga medelvärdet ligger i ett fåtal stora arvoden som får en stor genomslagskraft på en statistik sammanställning.

2.1 Medianarvode

Medianarvodet förutom taxekonkurser ligger på 51 000 kr för hela landet. Konkurser som hanteras i Västra Götaland och Norrland har ett medianarvode som ligger högre än landet totalt medan konkurser i Stockholm har lägst medianarvode av alla. Hur arvodena fördelar sig per tingsätt se 4 nedan. Allmänt kan konstateras att arvoden vid mindre tingsrätter har ett högre medianvärde än vid större tingsrätter.

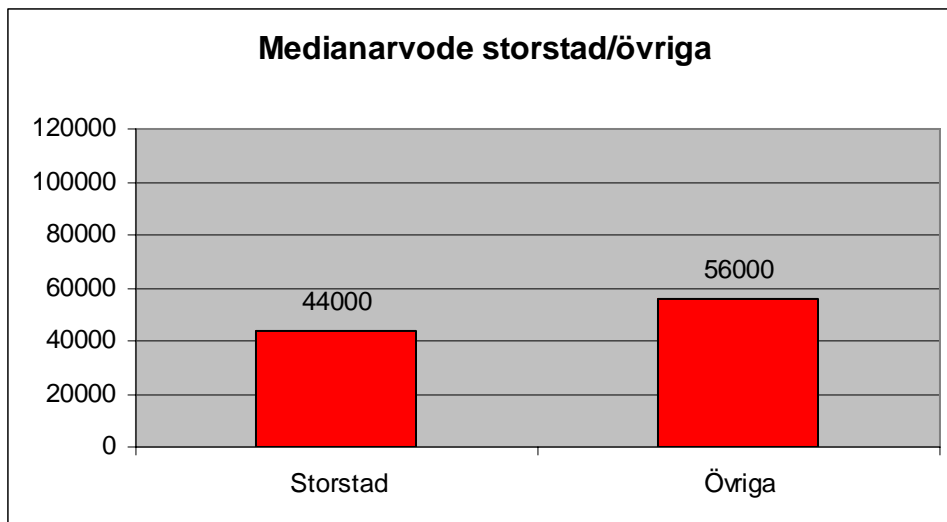

Konkurser med ett totalarvode från taxa till 100 000 kr visar även de en liknande fördelning mellan teamen där också arvoden i Team Eskilstuna ligger över landet totalt.

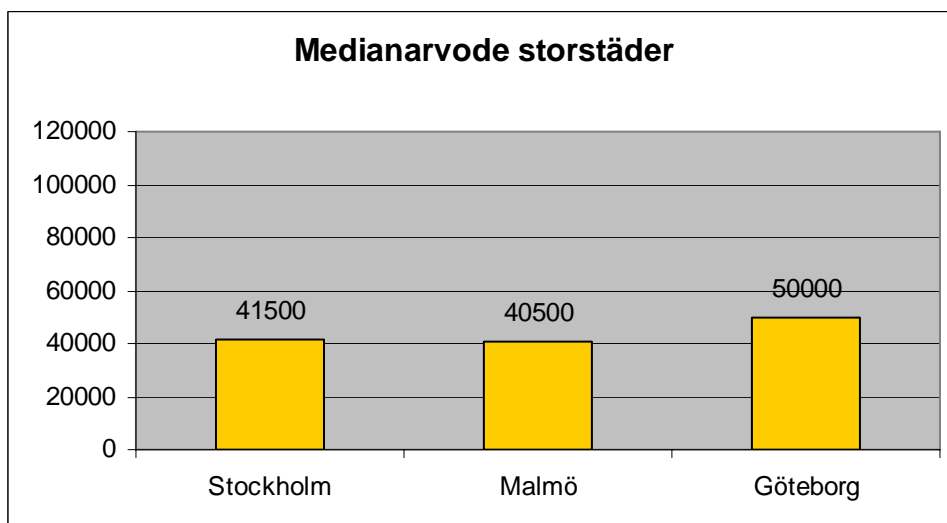
2.1 Medianarvode storstad/övriga

Fördelningen mellan storstad och övriga landet visar att konkurser i storstad har lägre medianarvode. I underlaget för storstad ingår konkurser vid Stockholms TR, Nacka TR, Solna TR, Södertörns TR, Attunda TR, Malmö TR, Göteborgs TR och Mölndals TR.

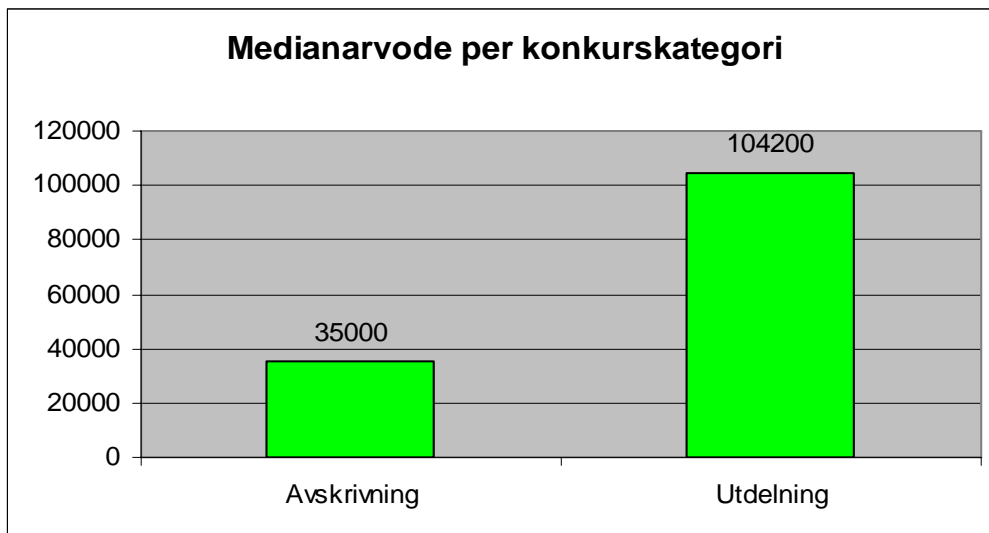
2.3 Medianarvode storstad

Vid en jämförelse mellan de tre storstadsområdena där ovan nämnda tingsrätter ingår ligger Göteborgsområdet nästan 10 000 kr eller 22 procent högre i medianarvode än Stockholm och Malmö.

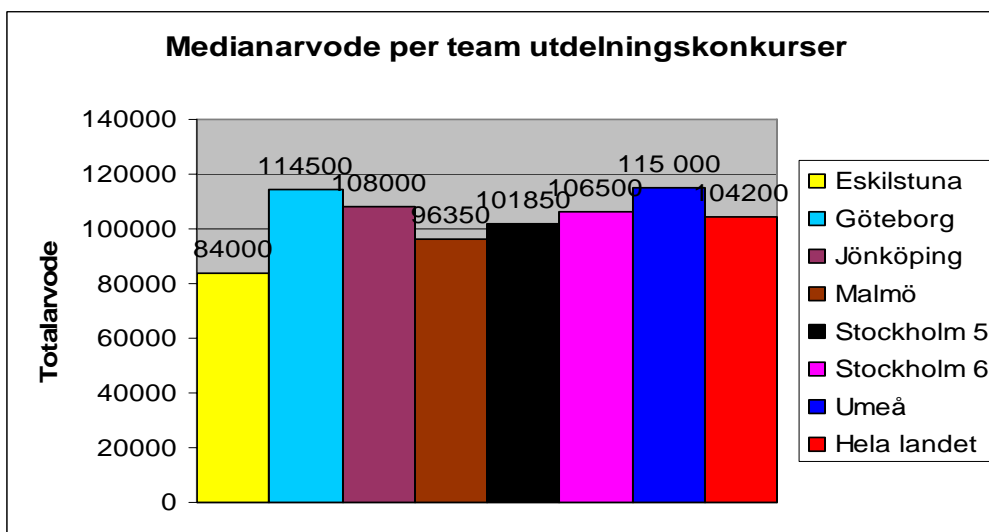

2.4 Medianarvode per konkurskategori

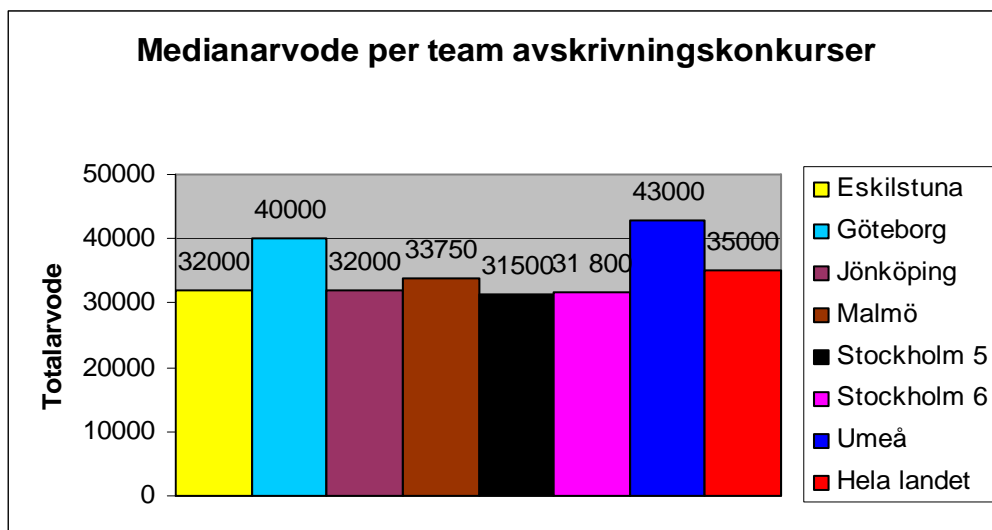
Vid en jämförelse mellan avskrivnings- och utdelningskonkurser finns en betydande skillnad i arvodet. Medianarvodet ligger i utdelningskonkurser nästan tre gånger högre än i avskrivningskonkurser utöver taxekonkurser.

Medianarvodet per team i utdelningskonkurser har en spridning på 31 000 kr.

Skillnaden mellan teamen i avskrivningskonkurser är inte lika stor men uppgår ändå till strax över 11 000 kr.

2.5 Andel taxekonkurser av avskrivningskonkurser

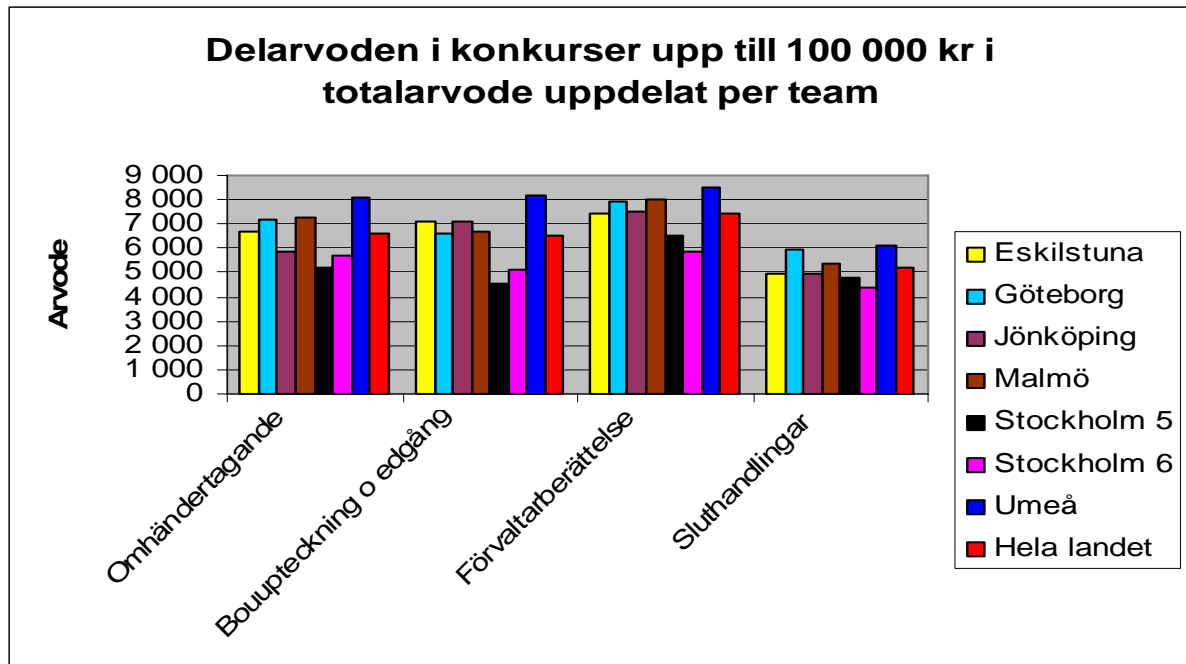
Under perioden 1 mars - 31 oktober 2007 har det vid landets tingsrätter avslutats totalt 3 326 st. avskrivningskonkurser varav 1 628 st. avslutades med taxa. Procentuellt i hela landet avslutades 48,9 procent enligt Domstolsverkets Konkursförvaltartaxa.

Andelen konkurser som avslutas med taxa varierar stort mellan teamen från 55,2 procent i Stockholm till 31,6 procent Norrland.

3 Delarvoden

I redovisningen över delarvoden har medelvärden använts då mätområdena är begränsade.

Som ovan redovisats har de flesta konkurser ett arvoden som ligger på en nivå upp till 100 000 kr. Storleken på delarvodena skiljer sig inte från vad som framkommit vid en mätningen av totalarvodena.

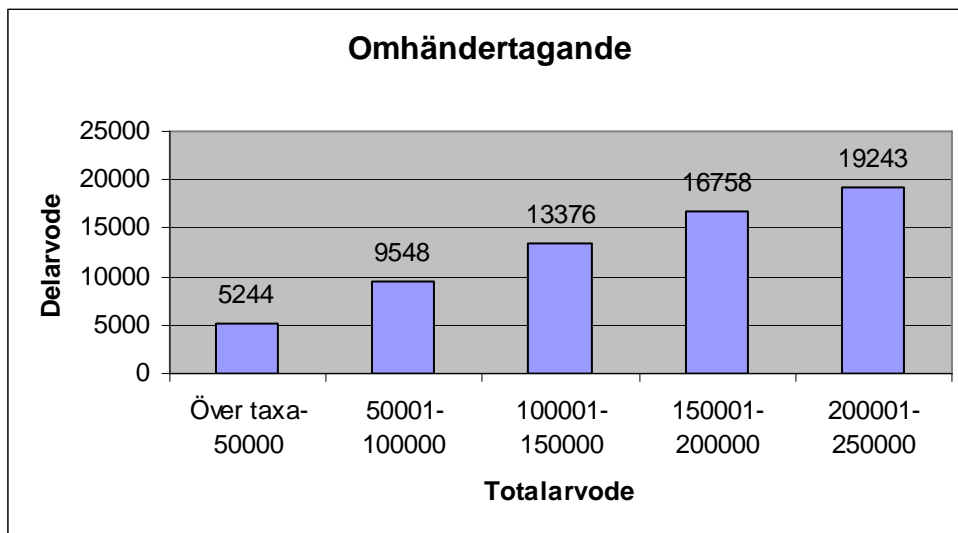
Teamen i Umeå och Göteborg har också de högsta delarvodena och Stockholmsteamerna ligger lägst. Detta torde innebära att totalt sätt ligger förvaltararvodena på en högre nivå hos teamen i Umeå och Göteborg.

Vid en jämförelse mellan delarvoden i förhållande till totalarvoden (se nedan 3.1, 3.2, 3.3 och 3.5) ökar medelarvodet med en viss regelbundenhet beroende av totalarvodets storlek. Det kan ifrågasättas om ett högt totalarvode alltid måste medföra en viss beloppsnivå på de arbetsmoment som ingått i mätningen. Det är svårt att se att så skulle vara fallet. De olika arbetsmomenten som har mätts ser ofta lika ut i konkurs från konkurs och den erfarenhet som förvaltarna måste samla på sig efter hand borde innebära att kostnaderna inte alltid skulle behöva stiga med den regelbundenhet och omfattning som materialet utvisar. En rationell handläggning och väl inarbetade rutiner skulle säkert kunna innebära en reducering av arvodesnivåerna. En fråga som måste ställas och som inte den här undersökningen ger svar på är om det föreligger skillnader mellan storstad och landsbygd vad gäller yrkade arvoden för försäljning av tillgångar och fortsatt drift. Kan det vara så att "storstadsförvaltare" med en större byråorganisation har en rationellare hantering av de arbetsmoment som ingår i den här undersökningen än mindre förvaltarbyråer utanför storstäderna.

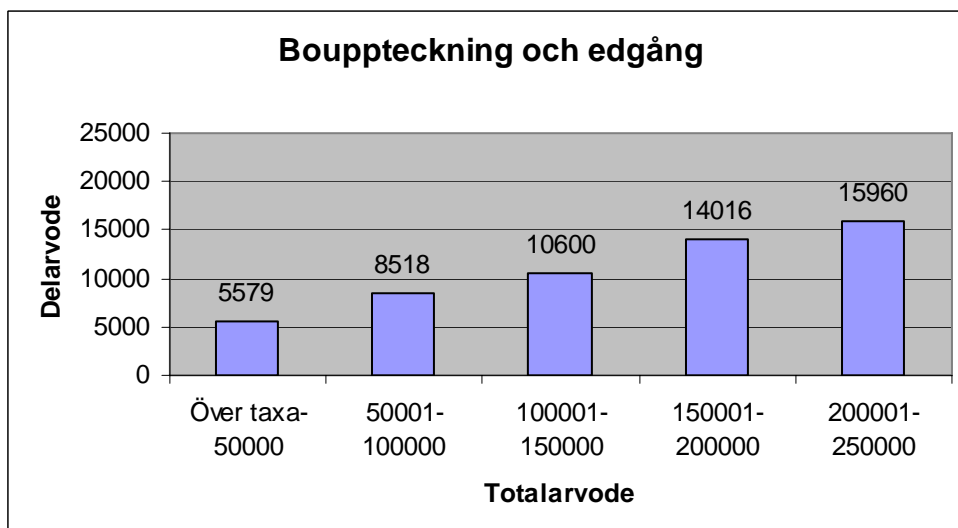
Vidare kan ifrågasättas om längre avstånd till konkurserna i norrland innebär en fördyring.

Beträffande 3.4 Lönegaranti/anställda kan märkas en viss nedtrappning av arvodesnivåerna i förhållande till antalet anställda som omfattas av förvaltarens hantering. Handläggningen ser mycket olika ut från konkurs till konkurs beroende på hur väl löneadministrationen fungerat och vilka anställningsvillkor som gällt på konkursbolaget. Någon större spridning av arvodesnivån märks dock inte utan här synes det som om förvaltarna mer arbetar med schabloner än konkurslagens kriterier för vad som kan anses vara ett skäligt arvode för arbetsuppgiften.

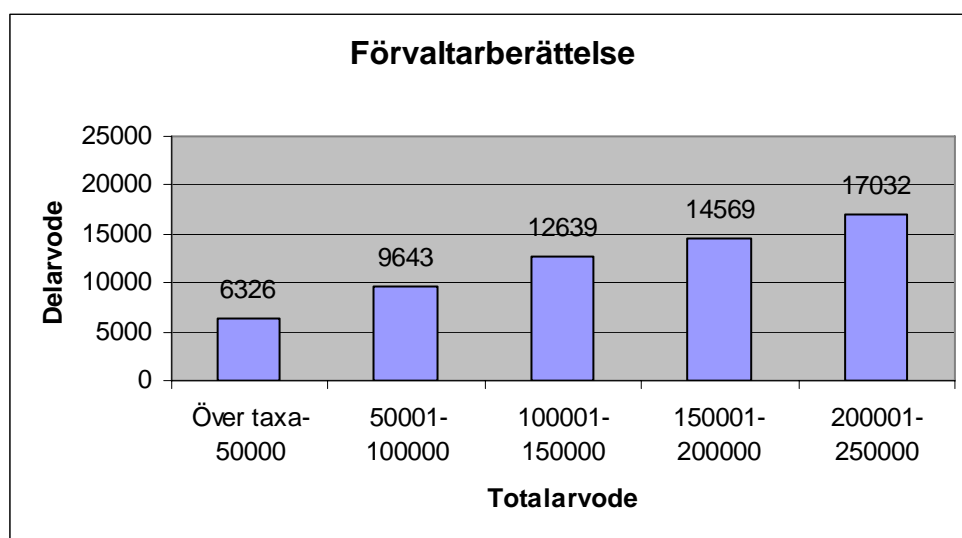
3.1 Omhändertagande

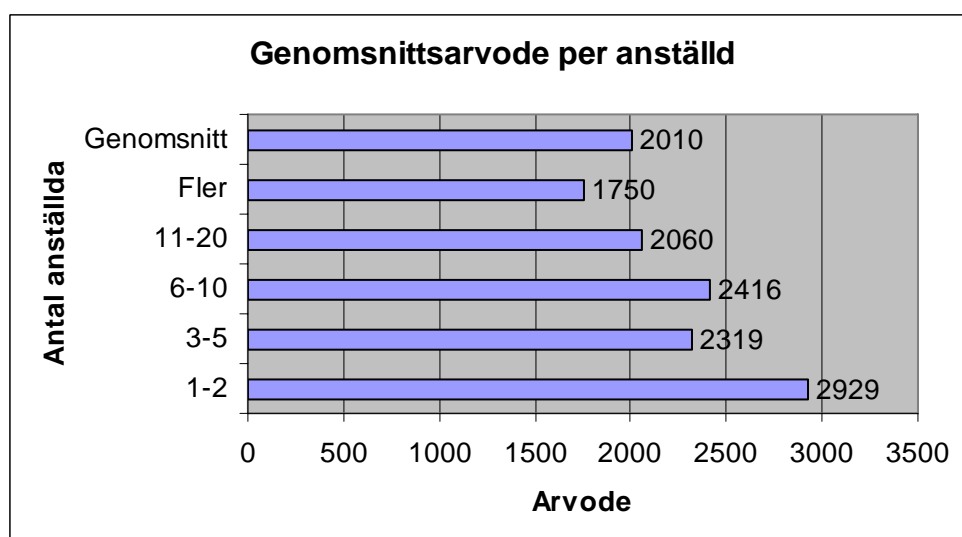
3.2 Bouppteckning och edgång

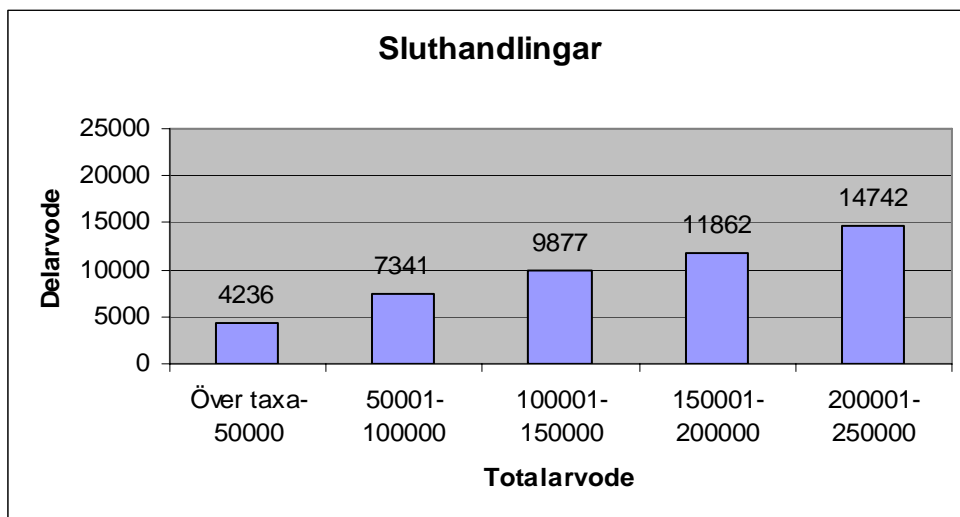
3.3 Förvaltarberättelse

3.4 Lönegaranti/anställda

3.5 Sluthandlingar

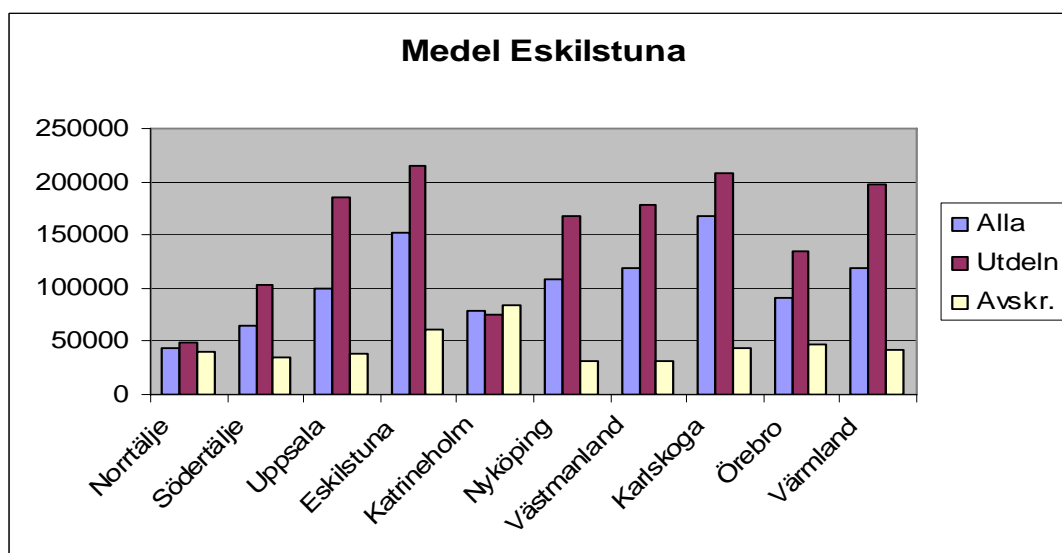
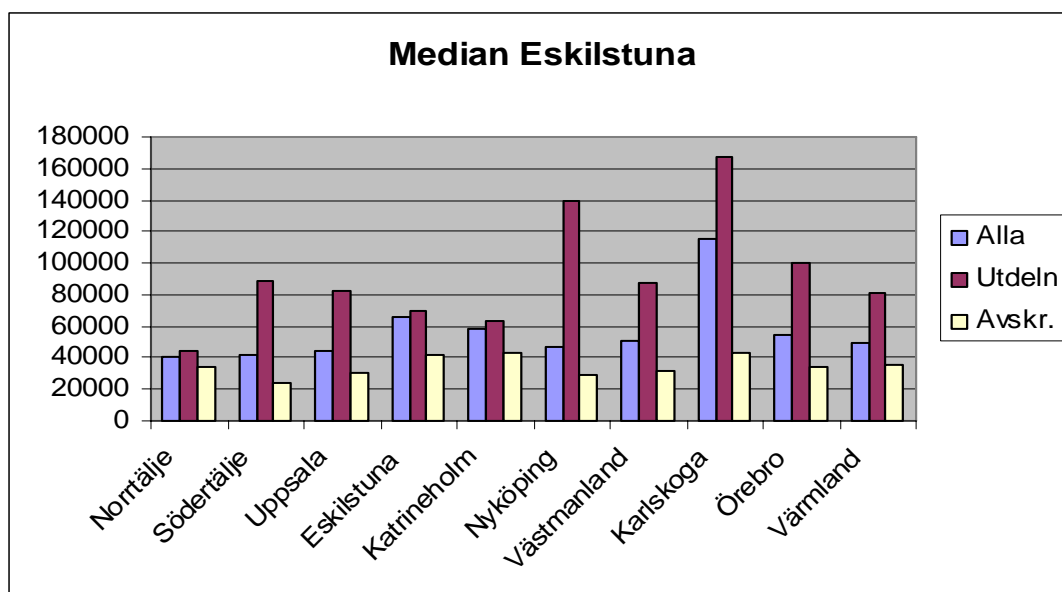

4 Arvoden per tingsrätt

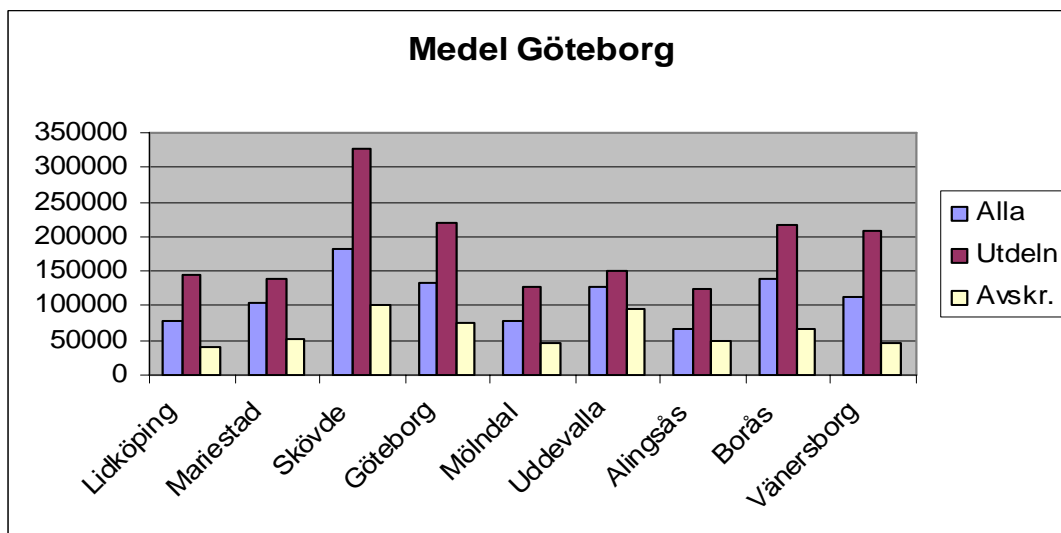
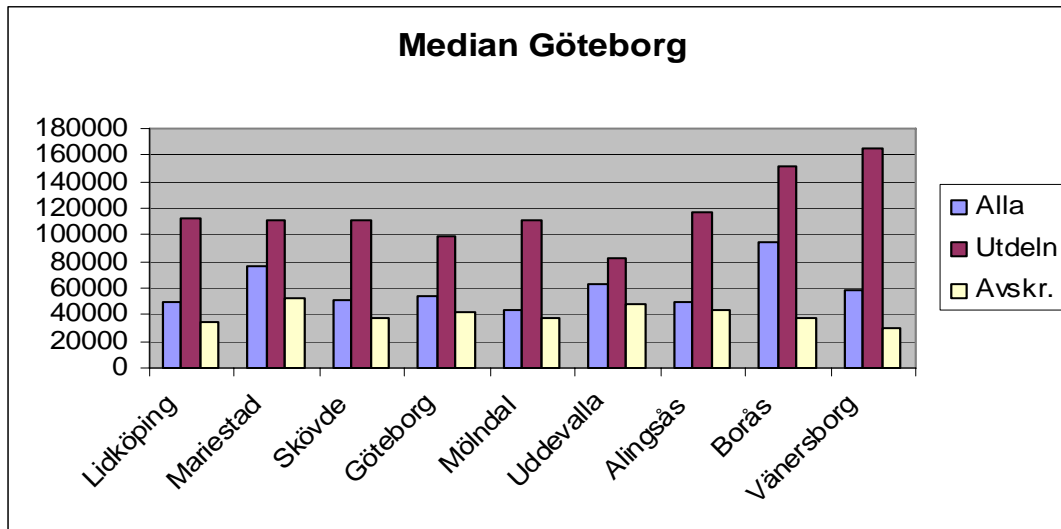
Här redovisas både medianvärden och medelvärden för varje tingsrätt som hanterar konkurser. Någon uppdelning per team har inte gjorts för tingsrätterna i Stockholmsområdet då teamen arbetar mot alla tingsrätter. Vid studier av materialet måste uppmärksammas att skalorna är olika beroende på skillnaderna i arvodesnivåer. Som exempel kan nämnas ett arvode vid Stockholms TR som uppgick till 129 miljoner kronor vilket påverkar medelarvodet kraftigt. Vid tingsrätterna i Karlskoga, Katrineholm, Mariestad, Trelleborg, Hässleholm, Gotland, Gällivare, Lycksele och Haparanda är statistikunderlaget begränsat till 15 st. avslutade konkurser eller färre, vilket måste finnas i åtanke när materialet jämförs. Att det skulle vara fråga om ovanligt många stora eller små konkurser som avslutats vid dessa tingsrätter under mätperioden har dock inte framkommit.

En reflektion som kan göras vid en genomgång är att arvodesnivåerna synes ligga högre vid mindre tingsrätter med färre anlitade förvaltare än vid tingsrätter där fler förvaltare är verksamma. Det kan vara så att det vid mindre tingsrätter, med få förvaltare, inte finns den dynamik i arvodesfrågor som finns på andra håll.

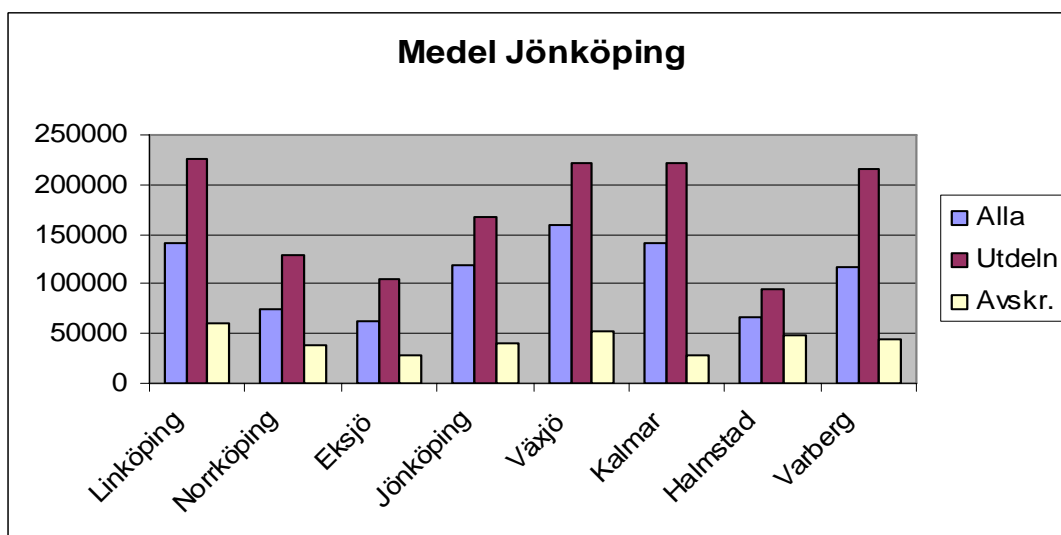
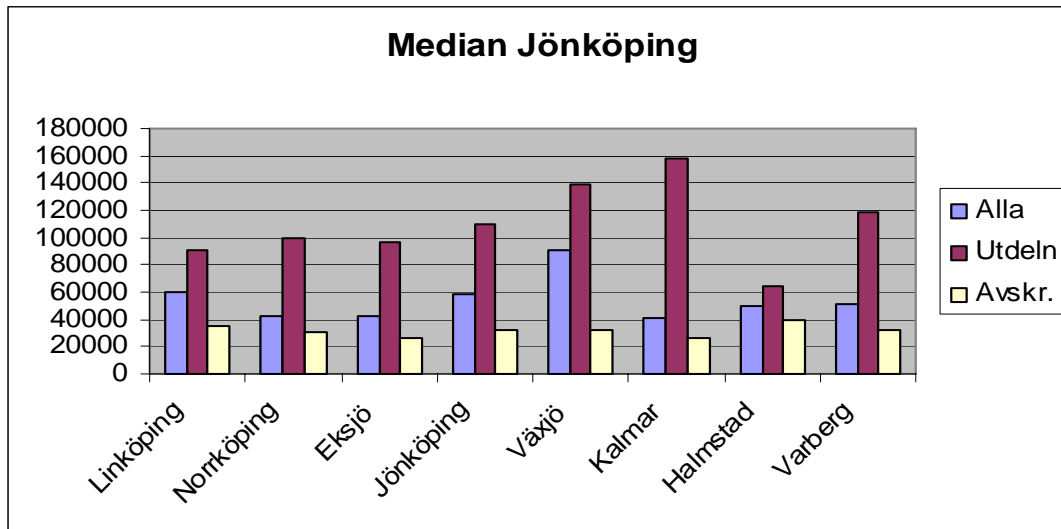
4.1 Team Eskilstuna (OBS olika skalor)

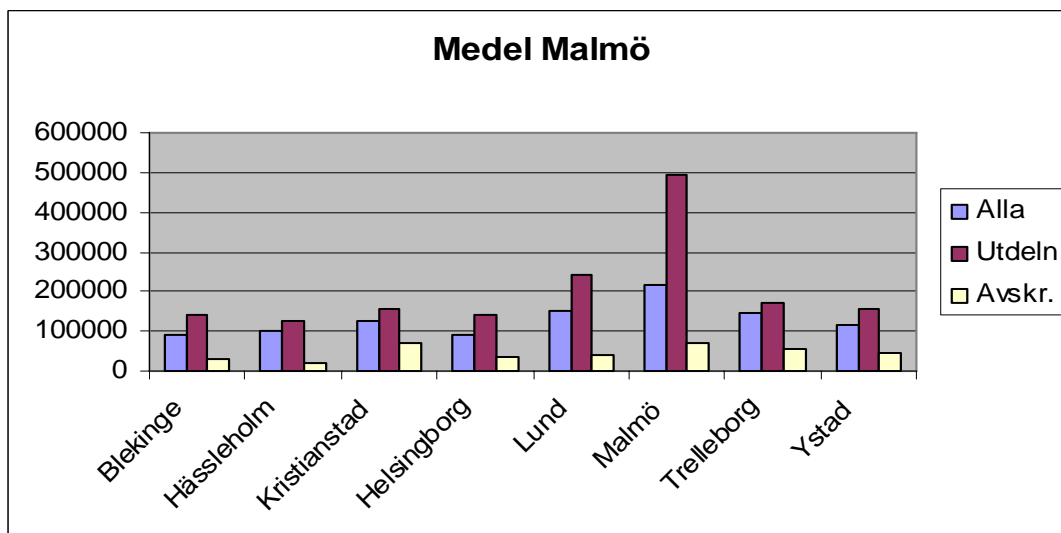
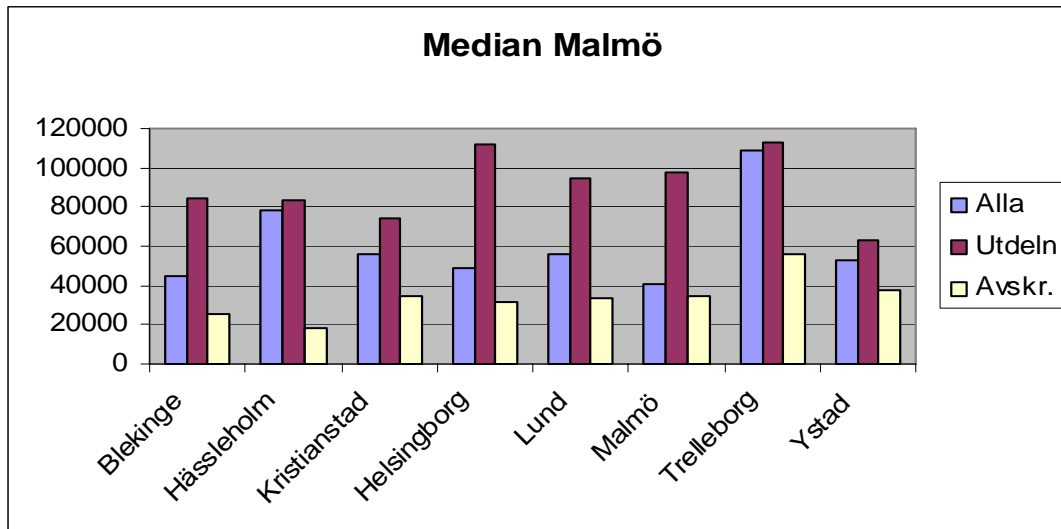
4.2 Team Göteborg (OBS olika skalor)

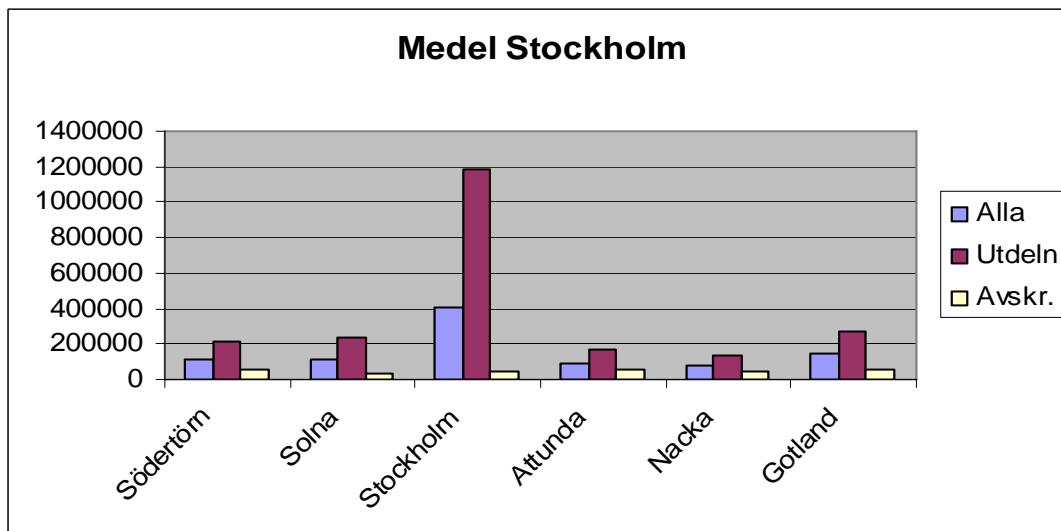
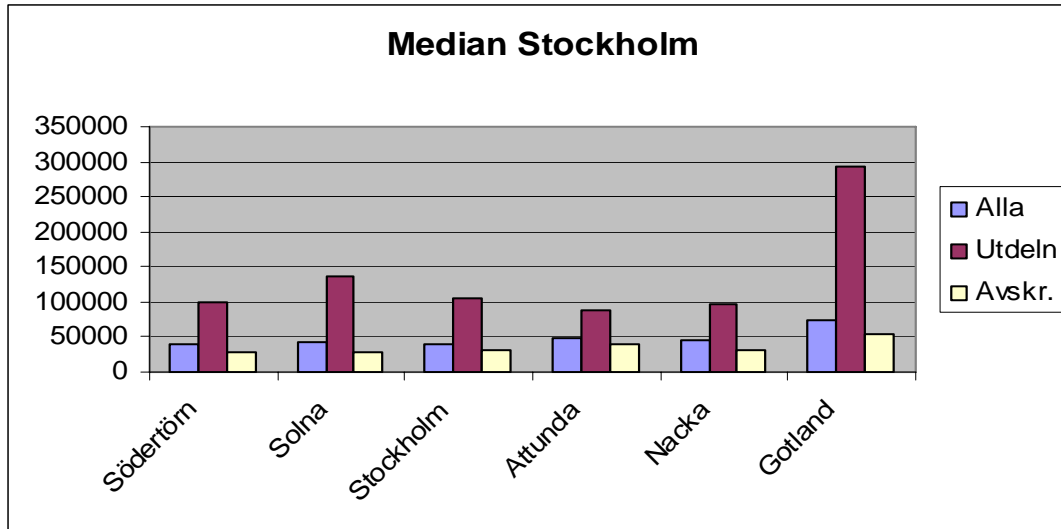
4.3 Team Jönköping (OBS olika skalor)

4.4 Team Malmö (OBS olika skalor)

4.5 Team Stockholm 5 och 6 (OBS olika skalor)

4.6 Team Umeå (OBS olika skalor)

